

КОМПАРАТИВІСТИКА, АРХЕТИПІКА, ІМАГОЛОГІЯ ЯК ІННОВАЦІЇ У НАУЦІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Микола Лахижа, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування, Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України, м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-8676-4578>

e-mail: lahisha@ukr.net

Отримано: 04.11.2020

Ухвалено до друку: 28.12.2020

Опубліковано: 26.02.2021

Лахижа М. (2020). Компаративістика, ерхетипіка, імагологія як інновації у науці державного управління: методологічні аспекти. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*, (13), 45-53. <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2021/13-5/9>

Анотація

У статті розглянуто проблеми удосконалення методології науки «державне управління», пов'язані з використанням інноваційних напрямів досліджень, зокрема, компаративістики, архетипіки та імагології.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на констатації динамізму науки публічного управління, що пов'язано зі специфікою посткомуністичної трансформації суспільства та влади, глобалізацією та інформатизацією. Отже, наука публічного управління може і має розвиватися лише за умови постійного оновлення методології наукових досліджень, використання сучасних технологій та досягнень інших наук.

Удосконалення методології наукових досліджень розглядається в першу чергу з урахуванням процесів глобалізації та інформатизації. Стверджується, що нові технології дозволяють ставити та вирішувати складні наукові завдання не лише у технічних, а й у гуманітарних науках. Відносна доступність джерел та літератури внаслідок інформатизації вимагають зростання культури роботи з ними. Дослідник у сфері публічного управління має освоїти не лише теоретичні знання за напрямом своєї роботи, а й опанувати вміння та навички роботи з сучасними технологіями, що значно розширює можливості наукового аналізу та узагальнення.

Здійснено дослідження робіт українських та зарубіжних вчених з питань методології науки державного управління, а також публікацій у сфері компаративістики. Відзначено активізацію використання інноваційних технологій наукового дослідження, охарактеризовано їх суть та напрями застосування. Наведено окремі приклади таких досліджень.

Виявлено, що методи компаративістики активно використовуються в дослідженнях, які, в першу чергу, присвячені вивченню зарубіжного досвіду, порівняння визначень, підходів та механізмів. В Україні склалася власна школа архетипіки, яка акумулює досягнення різних наук, використовує напрацювання зарубіжних вчених та прагне розширити методологічне поле архетипічних досліджень. Можливості імагології поки що використовуються лише частково, проте дають значні додаткові інструменти для розуміння образу влади.

Ключові слова: методологія, наука, державне та публічне управління, інновації, компаративістика, архетипіка, імагологія, Україна

Вступ

З появою в Україні науки державного управління (1997 рік) постало питання про її особливості, вироблення власної методології та доцільності використання методів наукових досліджень, які напрацьовувалися представниками кількох інших фундаментальних наук – філософія, соціологія, юридичні науки, історія та інші. Словник-довідник «Державне управління» (2002) дає визначення методології як системи «способів організації та здійснення пізнавальної і практичної діяльності у сфері державного управління, що включає підсистему способів дослідження (понять, принципів, підходів, методів, методик, процедур, технологій тощо) державно-управлінської діяльності» (Державне управління, 2002).

Питання удосконалення методології наукових досліджень сьогодні варто розглядати в першу чергу з урахуванням процесів глобалізації та інформатизації. Нові технології дозволяють ставити та вирішувати складні наукові завдання не лише у технічних, а й у гуманітарних науках, доступнішими стали праці зарубіжних вчених, інформація про життя у інших країнах. Відносна доступність джерел та літератури вимагають зростання культури роботи з ними. Дослідник у сфері публічного управління має освоїти не лише теоретичні знання за напрямом своєї роботи, а й опанувати вміння та навички роботи з сучасними технологіями. Зростає необхідність засвоєння іноземних мов, врахування специфіки національних культур та інше.

Методологічні аспекти науки державного управління залишаються комплексною проблемою, яка перебуває у постійній динаміці, залежачи від багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників. Методологія, методи, технології, механізми, інструменти наукового дослідження постійно оновлюються та доповнюються. На наш погляд, сьогодні вже варто вести мову про науку публічного управління, що загалом підтримується вченими. Відзначаючи й беручи до уваги також наявність застереження щодо неготовності переходу до публічного управління, а відтак – передчасності зміни назви наукового напрямку, ми переконані у необхідності праці на перспективу, що вимагає постійного пошуку шляхів вирішення існуючих проблем.

При цьому важливим залишається міждисциплінарний статус науки публічного управління, що дозволяє активно використовувати напрацювання інших галузей. Особливо суттєвими і інноваційними видаються компаративістика, архетипіка та імагологія, які вже давно застосовуються як зарубіжними, так і вітчизняними вченими – філологами, істориками, соціологами, представниками юридичних наук тощо і починають використовуватися в науці державного управління. Яскравим прикладом уваги до нових напрямів досліджень може бути створення Української школи архетипіки (УША), активізація компаративістських досліджень в інших посткомуністичних країнах, впровадження навчальних курсів «Компаративістика», «Імагологія» тощо.

Аналіз суті та корисності цих інноваційних наукових напрямів здійснювався нами на основі узагальнення напрацювань вчених України та інших посткомуністичних європейських країн, насамперед, Болгарії, Польщі та Росії.

Джерела

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що вже з перших років після створення науки державного управління українськими вченими постійно проводилася робота по виявленню та узагальненню її методології, що проводилося паралельно з виявленням методологічних проблем державного/публічного управління. Серед інших варто виокремити у хронологічному порядку вузлові публікації: В. Бакуменко, В. Князев, Ю. Сурмін (2002), Р. Войтович (2005), В. Луговий (2005), М. Кашуба, П. Петровський (2006), С. Кравченко (2011), Ю. Ковбасюк (2012), Т. Сидорчук (2013), Л. Івашова, М. Івашов, І. Квеліашвілі (2020). Свідченням уваги до методології сучасного наукового пізнання в галузі державного управління стало видання посібників та введення навчальних курсів з методології наукових досліджень (П. Петровський, В. Синюшко – Львів; В. Бакуменко, Ю. Сурмін, З. Гбур, С. Кравченко, О. Євмешкіна – Київ; О. Висоцька – Дніпро) та інші.

Активізувалося й використання інноваційних технологій наукового дослідження, проте їх характеристика міститься лише в окремих публікаціях. Так, еволюція порівняльного публічного (державного) адміністрування показана у публікаціях Т. Кондратюк (Кондратюк, 2010), а узагальнення особливостей порівняльних досліджень у науці державного управління здійснено у статті В. Новосяда (Новосяд, 2014).

Архетипи та інновації в державному управлінні вже стали предметом спеціального дослідження кількох вчених, зокрема, суть архетипіки та її застосування у науці державного управління розкривається у публікаціях Е. Афоніна (Афонін, 2015) та інших членів УША (Суший & Афонін, 2016; Суший, Плахтій, Афонін, 2017).

Імагологія знайшла досить широке відображення, особливо у публікаціях філологів, проте її потенційні можливості в рамках науки державного управління досі не вивчалися. Варто виділити статтю І. Куцого, яка присвячена характеристиці імагології як стратегії дослідження цивілізаційних образів в українській історіографії (Куций, 2014).

Методологія

Під час дослідження використовувався комплекс методів: теоретичний: індукція, узагальнення, системний та бібліографічний аналіз, визначення змісту вихідних дефініцій досліджуваного категорійно-понятійного апарату, синтез.

Гіпотеза нашого дослідження ґрунтується на констатації динамізму науки публічного управління, що пов'язано зі специфікою посткомуністичної трансформації суспільства та влади, глобалізацією та інформатизацією. Отже, наука публічного управління може і має розвиватися лише за умови постійного оновлення методології наукових досліджень з урахуванням досягнень інших наукових напрямів та використання сучасних технологій.

Мета дослідження полягає у визначенні суті компаративістики, імагології та архетипіки і їх місця та завдань у модернізації методології наукових дослідженнях з публічного управління.

Результати

Прогресуюче нагромадження інформації та посилення диференціації наукових досліджень ведуть до конкретизації і спеціалізації гуманітарних наук. Зростає необхідність переходу від суто дисциплінарного підходу до комплексного та налагодженням міждисциплінарних зв'язків, що веде до створення таких комплексних дисциплін як наукознавство і філософія науки та застосування універсальних методів – системний, структурний, синергетичний, компаративістський та інші. Особливого значення набуває компаративістський підхід, який вже давно використовується на практиці (порівняльні філософія, лінгвістика і літературознавство, історія, правознавство, економіка, соціологія, політологія, культурознавство, педагогіка тощо). Компаративістика (компаративізм - *Comparativus*) – слово латинського походження яке означає порівняння. Як метод, порівняння зумовлено необхідністю осмислення універсальності та унікальності і має два основних виміри: горизонтальний (культурно-географічний) та вертикальний (історико-філософський).

Характеристика компаративістики міститься у багатьох дослідженнях, які стосуються в першу чергу літератури, а також – юридичних наук, економіки, педагогіки тощо. Сучасній компаративістиці притаманні міждисциплінарність, багатоманітність аналітичних підходів, інтегрування з такими дисциплінами як герменевтика, інтертекстуальність, націологія, семіотика, феноменологія та іншими. Порівняльний аналіз використовується у всіх наукових напрямках для визначення місця окремих наукових концепцій та їх авторів і вироблення на цій основі нових підходів до вивчення реальності (методи аналізу, індукції та синтезу). Отже, лаконічно компаративістику можна трактувати, як сукупність порівняльних методів.

Основні структурні елементи механізму порівняння визначили ще Дж. Локк і І. Кант: необхідні умови можливостей порівняння; виділення одиниць порівняння; співставлення; знаходження підстави; з'ясування критеріїв та співвіднесення за цими підставою та критеріями (Фініков, 2019).

У багатьох гуманітарних науках, включаючи й публічне управління, посилюється роль порівняльного країнознавства. В Україні такі дослідження стимулюються євроінтеграційним вектором зовнішньої політики та необхідністю адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу (Про Концерцію..., 2004).

Традиційно здійснюється порівняння за вісями Захід-Схід та Південь-Північ; постійним у науці державного управління стало звернення до досвіду побудови та діяльності публічної адміністрації розвинених країн з метою його запозичення та використання в Україні; нам видається важливим компаративний аналіз посткомуністичної трансформації та модернізації публічної адміністрації. Саме такий підхід дозволяє виявити закономірності та специфіку їх прояву (загальне та особливе), проаналізувати переваги та недоліки модернізаційних змін у конкретних країнах, виявити кращий досвід та запропонувати оптимальні рішення (В. Баштанник, І. Грицяк, С. Єгоричева, І. Квеліашвілі, М. Лахижа, В. Мартиненко, Д. Неліпа, Л. Прокопенко, В. Сичова, В. Солових, В. Стрельцов та інші). Такий порівняльний аналіз викликається необхідністю осмислення причин відмінностей та закономірностей та з'ясування можливостей використання зарубіжного досвіду в Україні.

Важливим видається також використання компаративістських напрацювань в інших дисциплінах. Так, компаративістські дослідження у сфері літературознавства показують «певну полярність, інколи роздвоєність» української літератури, що пояснюється рубіжним положенням України «між двома світами» (Рудницький, 1999). Вказується також на відмінності у сприйманні інформації.

Не випадково, зарубіжний досвід вирішення проблеми дослідження вивчається у більшості дисертаційних робіт з державного управління, а частина з них прямо присвячені вивченню та використанню (адаптація, імплементація, рецепція) цього досвіду. Наприклад, Д. Неліпа досліджує адаптацію державної служби України до сучасних світових стандартів на основі аналізу моделей державної служби зарубіжних країн (Неліпа, 2014); у дисертації І. Лозицької систематизовано сучасні підходи до формування комплексного алгоритму імплементації зарубіжного досвіду (Лозицька, 2018);

В. Сичова здійснила компаративний аналіз моделей впливу інституту політичної опозиції на державне управління у європейських країнах (Сичова, 2012).

Прикладом здійснення порівняльного аналізу механізмів управління митною справою може бути дисертаційне дослідження В. Ченцова (Ченцов, 2013). Ретроспективно-компаративний аналіз державного управління інформаційною сферою в Україні досліджує О. Твердохліб, який робить це шляхом характеристики публікацій, виокремлення проблем та вузлових понять і показу змін їх суті та сприйняття (Твердохліб, 2017).

Архетипіка – це міждисциплінарний напрям наукових досліджень, який виник на основі аналітичної психології К.Г. Юнга, типології особистості Майерса-Брігса (К. Брігс та І. Майерс-Брігс), вчення Г. Дюранга та їх послідовників. Архетип (від ст.грецьк. ἀρχέτυπον «першообраз, оригінал, зразок») в аналітичній психології розглядається як структурний елемент колективного підсвідомого, який спонтанно визначає людські мислення та поведінку.

Підвалини Української школи архетипіки як напряму науки державного сформували праці соціологів Е. Афоніна і О. Донченко, психодіагноста Л. Бурлачука, культуролога С. Кримського, історика А. Мартинова, політолога Ю. Романенка. Члени цього громадського об'єднання з позицій архетипів колективного несвідомого розглядають актуальні проблеми теорії й історії державного управління.

Е. Афонін початком української школи архетипіки вважає 1987 рік – час створення та адаптації до масових опитувань методики «Колірних переваг» (Афонін & Мартинов, 2015). Перший міжнародний теоретико-методологічний семінар «Архетипіка і державне управління» відбувся 13-14 липня 2010 у м. Феодосія (Автономна Республіка Крим, Україна) з метою об'єднання міждисциплінарних зусиль дослідників та обговоренні теоретико-методологічних аспектів архетипізації державного управління. Наступні семінари відбувалися в Україні та за кордоном – Єгипет, 2011, 2020; Іспанія, 2012; Київ, 2013, 2014, 2017; Ужгород, 2015; Тбілісі, 2016; Франція, 2018; Європа (Німеччина, Швейцарія, Франція, Чехія, Польща) – Львів, 2019. Семінар 2021 року заплановано провести у травні 2021 року у Франції і присвячено творчості Ж. Дюрана.

Підбірка матеріалів цих конференцій, тематичні збірники наукових праць та інші матеріали, в яких публікуються дослідження учасників цих заходів, розміщені на сайті НАДУ при Президентові України. Значна частина публікацій розміщені у тематичних Збірниках наукових праць Асоціації докторів державного управління «Публічне урядування» (2015-2020) – україномовна та англomовна версії, журнали «Український соціум», фахових виданнях з питань державного управління. Аналіз публікацій у цих виданнях засвідчує їх широту та актуальність і важливість для розвитку теорії публічного управління.

Серед проектів школи варто виокремити тестову методику «Публічне управління» (Е. Афонін, О. Балакірева, В. Кириченко). Ключовим акцентом авторського підходу визначено те, що момент оцінювання професійного досвіду публічних службовців переноситься з їх зовнішнього оцінювання, притаманного колишньому матеріалістичному підходу модерної, в тому числі радянської суспільно-історичної доби, на внутрішнє самооцінювання, як того потребує змінна природа нового – постмодерного суспільства (НАДУ, Сайт).

Розглядаючи архетип як колективну пам'ять людства, закладена в кожній особистості апіорі, українські вчені стверджують про необхідність системного підходу як єдиної методологічної основи, «на якій може бути розглянуто природу соцієтальних процесів у внутрішніх і зовнішніх зв'язках з архетипами, в яких вони існують як комплексна система» (Афонін & Мартинов, 2015, с. 16).

Досвід української школи архетипіки підтверджується й напрацюваннями іноземних вчених і дозволяє глибше зрозуміти проблеми інновацій в управлінні та управління інноваціями, що особливо важливо, зважаючи на еволюцію управлінських процесів. З'являються й додаткові можливості для пояснення суті цих процесів.

Вимоги трансдискурсивності і міждисциплінарності до розробки інтегративної моделі управління припускають звернення до осмислення його архетипових основ: структури і змісту. Серед них провідними, з точки зору структури управління, що утворюють архетипними "опозиціями" управління, є моноакторне і мультиакторне управління, а також - орієнтоване на результат управління якістю чи орієнтоване на процес управління процесами. Все це посилює важливість соціокультурного аналізу архетипів та створює можливість їх врахування при здійсненні цивілізаційного вибору. Як приклад дослідження архетипу національної традиції врядування можна навести публікації В. Віліжинського [Віліжинський В., 2014]

Тісно пов'язана з компаративістикою та архетипікою ще одна наукова гуманітарна дисципліна, що має міждисциплінарний характер – імагологія (від лат. *Imago* – образ). Частина вчених вважає імагологію складовою компаративістики. Імагологія вивчає закони створення, функціонування та інтерпретації образів «інших», «чужих», а також «своїх». Вченими відмічається нестабільність імагологічних підходів, їх залежність від стану розвитку суспільства та проблем, що його хвилюють. Політизація сприяє посиленню опозиційності у діадах «свій» - «інший» та перетворення «іншого» в «чужого». Витоки імагології знаходяться у порівняльному літературознавстві, де з її допомогою намагаються зрозуміти специфіку уявлень про «своїх» та «інших». Історична імагологія вивчає уявлення та стереотипи минулого, психологічна – прагне вивести підсвідомі образи на свідомий рівень. Виділяють також використання імагології у релігієзнавстві, філософії, політології, соціології, юридичних науках. Імагологія вивчає та узагальнює мову, культуру, мистецтво, фольклор, дані етнографії, етнопсихології, історії, культурології та інших напрямів прикладних досліджень з метою аналізу образів Свого та Іншого/Чужого. Імагологічний підхід передбачає виокремлення образу Іншого/Чужого, що відрізняється національними та іншими характеристиками. Суть та методи такого підходу найповніше охарактеризовані у дослідженнях літературознавців. Проте з точки зору науки державного управління варто звернути увагу на досягнення історичної та потестарної імагології, яка займається дослідженням образу влади і вже активно використовується зарубіжними вченими. Предметом дослідження є образи влади з огляду на її комунікації (ідеали, символи, ознаки, ритуали тощо). Прикладом такого дослідження може бути ґрунтовний збірник «Влада і образ. Нариси потестарної імагології» (Власть и образ, 2010), чи дослідження естетики візантійського придворного церемоніалу українськими вченими, у якому особлива увага звертається на вербальні і предметні потестарні символи (Гордієнко & Гордієнко, 2017).

Використання можливостей імагології на даний час актуалізується у зв'язку з дискусією щодо визначення цивілізаційної належності України та здійснення цивілізаційного вибору, а відтак вироблення підходів до дослідження дилеми Захід-Схід та інших проблем, що впливають на розвиток суспільства і держави. Як уже відмічено українськими вченими, історики активно «використовують «іншування» чужих цивілізаційних спільнот як спосіб власної цивілізаційної ідентифікації. Упереджено-негативістський образ «іншої» цивілізації допомагає їм підкреслювати та увиразнювати позитивний образ «своїх» спільнот» (Куций, 2014). Прикладом може бути звернення до імагології для визначення національної ідентичності (Дедуш, 2017). Суттєвою залишається й проблематика регіональної ідентичності.

Слід також звернути увагу на використання можливостей імагології для формування свідомості українського суспільства в умовах маніпуляції історичною інформацією, що відзначалося ще у публікації (Шевченко, 2007) і набуває особливого значення у наші дні, оскільки автор досліджує специфіку перетворення образу «чужого» в образ «ворога».

Водночас необхідно враховувати й наявність в Росії напряму дослідження, яке називають «імперська імагологія», під якою розуміють широкий спектр уявлень імперських еліт, що розвиваються в процесі управління імперіями.

Висновки. Проведений аналіз підтверджує доцільність широкого використання наукових інновацій в дослідженнях з державного управління. Виявлено, що методи компаративістики активно використовуються в дослідженнях, які, в першу чергу, присвячені вивченню зарубіжного досвіду, порівняння визначень, підходів та механізмів.

В Україні склалася власна школа архетипіки, яка акумулює досягнення різних наук, використовує напрацювання зарубіжних вчених та прагне розширити методологічне поле архетипічних досліджень. Можливості імагології поки що використовуються лише частково, проте дають значні додаткові інструменти для розуміння образу влади.

Розглядаючи архетипіку та імагологію як складові компаративістики, важливо відзначити їх синергетичну дію, що дозволяє рекомендувати ширше використання в дослідженнях з державного управління. Водночас варто відзначити необхідність окремого поглибленого дослідження імагології з урахуванням зарубіжного досвіду та визначення її місця в науці державного управління. Доцільним видається й аналіз можливостей компаративістики, архетипіки та імагології у дослідженні дихомії Захід-Схід.

Бібліографія

- Афонін Е., Мартинов А.** Теоретичні та методологічні аспекти розвитку української школи архетипіки. *Публічне управління: теорія та практика*. 2015. Вип. 1 (спец. вип.). С. 13-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2015_1%28spets._5
- Віліжінський В.** Архетип національної традиції врядування як автентична основа реформування місцевого самоврядування в Україні. *Публічне управління: теорія та практика*. 2014. Вип. 2(спец. вип.). С. 48-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2014_2%28spets._9. С. 48-56
- Власть и образ. Очерки потестарной имагологии.** Отв. Ред. М.А. Бойцов, Ф.Б. Успенский. СПб. 2010. 384 с.
- Гордієнко В. В., Гордієнко Г. М.** Естетика візантійського придворного церемоніалу через призму концепції потестарної імагології. *Уманська старовина 2017*. Вип. 3. С. 35-42. http://nbuv.gov.ua/UJRN/umanst_2017_3_6
- Дедуш О.** Національна ідентичність крізь призму імагології. *Народна творчість та етнологія*. 2017. № 1. С. 68-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTE_2017_1_10
- Державне управління. Словник-довідник.** / Укл. В.Д. Бакуменко, Д.О. Безносенко, І.М. Варзар та ін. За заг. ред. В.М. Князева та В.Д. Бакуменка. К. 2002. 228 с.
- Кондратюк Т.** Еволюція порівняльного публічного (державного) адміністрування наприкінці ХХ- на початку ХХІ століть. *Вісник Національної академії державного управління*. 2010. №3. С.30 – 36

- Кондратюк Т.** Становлення порівняльного публічного адміністрування як теоретико-методологічного напрямку дослідження механізмів державного управління. *Науковий вісник Академії муніципального управління*: зб.наук.пр./ за заг. ред. В.К. Присяжнюка, В.Д. Бакуменка. К. 2010. №33. С. 297-304.
- Кущий І.** Імагологія як стратегія дослідження цивілізаційних образів в українській історіографії. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Історія*. 2014. Вип. 2, ч. 1. С. 240–247.
- Лозицька І. О.** Теоретико-методологічні засади імплементації зарубіжного досвіду реформування державного управління. Автореферат дис. к.н.держ.упр. Дніпро. 2018. 19 с
- НАДУ при Президентові України.** Електронна бібліотека. URL: http://academy.gov.ua/?lang=ukr&filtername=&filterautor=&filtertipvid=13&tip=dop&page=78&tipn=library&designtype=academy_blue
- Неліпа Д.** Адаптація державної служби України до сучасних світових стандартів. *Науковий вісник Академії муніципального управління: Серія «Управління»*. Вип. 1. 2014. С. 55-62
- Новосяд В. В.** Особливості порівняльних досліджень у науці державного управління. *Аспекти публічного управління*. 2014. №7 (9). С. 25-36.
- Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу.** Указ Президента України від 05.03.2004 № 278/2004. URL: <http://zakon4.Rada.gov.ua/laws/scow/278/2004>
- Рудницький Л.** Література з місією. Слово і час. №9. 1999. С. 7-12
- Сичова В. В.** Компаративний аналіз моделей впливу інституту політичної опозиції на державне управління у європейських країнах. *Теорія та практика державного управління*. 2012. Вип. 4. С. 450-459. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2012_4_65
- Суший О. В., Афонін Е. А.** Архетипіка і публічне управління: виклики та ризики суспільної трансформації Український соціум. 2016. № 2. С. 137-141. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2016_2_20
- Суший О. В., Плахтій Т. О., Афонін Е. А.** Архетипіка і публічне управління: стратегії та механізми розв'язання конфліктів у сучасному світі. Український соціум. 2017. № 2. С. 146-157. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2017_2_15
- Твердохліб О.** Ретроспективно-компаративний аналіз державного управління інформаційною сферою України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. №7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2017_7_6
- Українська школа архетипіки.** URL: <https://usarch.org/#/>
- Фініков Т.** Методологія компаративних освітніх досліджень: монографія професора М. Квієка «Університет в добу перемін». URL: <http://www.uera.org.ua/sites/default/files/2019-07/%pdf>
- Ченцов В. В.** Механізми державного управління митною справою: порівняльний аналіз: дис... доктора наук з державного управління. 25.00.02 –механізми державного управління. Донецьк, 2013. 495 с., з додатками
- Шевченко М.** Імагологія та проблеми формування воєнно-політичної свідомості українського суспільства в умовах маніпуляції історичною інформацією. *Воєнна історія*. 2007. №1-3. С. 31-330. http://warhistory.ukrlife.org/1_3_07_8.htm

References

- Afonin E., Martynov A.** (2015) Theoretical and methodological aspects of the development of the Ukrainian school of archetypes. *Public administration: theory and practice*. Vip. 1 (special issue). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2015_1%28spets._5
- Vilizhynsky V.** (2014) The archetype of the national tradition of governance as an authentic basis for reforming local self-government in Ukraine. *Public administration: theory and practice*. Vip. 2 (special issue). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2014_2%28spets._9. with. 48-56
- Power and image. Essays on pottery imagology.** (2010) Otv. Ed. MA. Бойцов, Ф.Б. Assumption. SPb. 384 p.

- Gordienko V. V., Gordienko G. M.** (2017) Aesthetics of the Byzantine court ceremony through the prism of the concept of potestary imagology. *Uman antiquity Issue.* 3. http://nbuv.gov.ua/UJRN/umanst_2017_3_6
- Djedush O.** (2017) National identity through the prism of imagology. Folk art and ethnology. № 1. pp. 68–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTE_2017_1_10
- Governance. Dictionary-reference** (2002) / Incl. V.D. Bakumenko, DO Beznosenko, IM Varzar and others. For the general ed. V.M. Knyazeva and VD Bakumenka. K.
- Kondratyuk T.** (2010) Evolution of comparative public (state) administration in the late XX-early XXI centuries. *Bulletin of the National Academy of Public Administration.* №3.
- Kondratyuk T.** (2010) Formation of comparative public administration as a theoretical and methodological direction of research of mechanisms of public administration. *Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Administration: zb.nauk.pr./* ed. V.K. Prysizshnjuk, B.Д. Bakumenko. K. 33. with.
- Kutsiy I.** (2014) Imagology as a Strategy for the Study of Civilizational Images in Ukrainian Historiography. *Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. Ser. History.* Vip. 2, Part 1.
- Lozyska I. O.** (2018) Theoretical and methodological principles of implementation of foreign experience in public administration reform. Abstract dis. Ph.D. Dnipro. 19 p NAPA under the President of Ukraine. Electronic library. URL: http://academy.gov.ua/?lang=eng&filtername=&filterautor=&filtertipvid=13&tip=dop&page=78&tipn=library&designtype=academy_blue
- Nelipa D.** (2014) Adaptation of the civil service of Ukraine to modern world standards. *Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Administration: Series "Management".* Vip. 1. 2014.
- Novosyad V. V.** (2012) Features of comparative research in the science of public administration. *Aspects of public administration.* №7 (9).pp.
- On the Concept of adaptation of the civil service institution in Ukraine to the standards of the European Union.** (2004) Decree of the President of Ukraine of March 5, 2004 № 278/2004. URL: <http://zakon4.Rada.gov.ua/laws/scow/278/2004>
- Rudnysky L.** (1999) Literature with a mission. Word and time. №9.
- Sychova V. V.** (2012) Comparative analysis of models of influence of the institution of political opposition on public administration in European countries. *Theory and practice of public administration.* Vip. 4. pp. 450-459. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2012_4_65
- Sushiy O. V., Afonin E. A.** (2016) Archetypes and public administration: challenges and risks of social transformation Ukrainian society. № 2. pp. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2016_2_20
- Sushiy O. V., Plakhtiy T. O., Afonin E. A.** (2017) Archetypes and Public Administration: Strategies and Mechanisms for Conflict Resolution in the Modern World. Ukrainian society. № 2. pp. 146–157. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2017_2_15
- Tverdokhlib O.** (2017) Retrospective-comparative analysis of public administration of the information sphere of Ukraine. Public administration: improvement and development. №7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2017_7_6
- Ukrainian school of archetypes.** URL: <https://usarch.org/#/>
- Finikov T.** (2019) Methodology of comparative educational research: monograph of Professor M. Kviek "University in a time of change". URL: <http://www.uera.org.ua/sites/default/files/2019-07/%pdf>
- Chentsov V. V.** (2013) Mechanisms of public administration of customs: a comparative analysis: Doctor of Public Administration. 25.00.02 - mechanisms of public administration. Donetsk
- Shevchenko M.** (2007) Imagology and problems of formation of military-political consciousness of the Ukrainian society in the conditions of manipulation of the historical information. *Military history.* №1-3 (31-330. http://warhistory.ukrlife.org/1_3_07_8.htm

COMPARATIVISTICS, ARCHETYPICS, IMAGOLGY AS INNOVATIONS IN THE SCIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION: METHODOLOGICAL ASPECTS

Mykola Lakhizha, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Institute for Training of Public Employment Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-8676-4578>

e-mail: lahisha@ukr.net

Abstract

The article considers the problems of improving the methodology of science "public administration" related to the use of innovative areas of research, in particular, comparative studies, archetypes and imagology.

The research hypothesis is based on the statement of the dynamism of the science of public administration, which is related to the specifics of the post-communist transformation of society and government, globalization and informatization. Thus, the science of public administration can and should develop only if the methodology of scientific research, the use of modern technologies and the achievements of other sciences are constantly updated.

Improving research methodology is considered primarily in the light of globalization and informatization. It is claimed that new technologies allow to set and solve complex scientific problems not only in the technical but also in the humanities. The relative availability of sources and literature due to informatization requires an increase in the culture of working with them. The researcher in the field of public administration should master not only theoretical knowledge in the field of his work, but also master the skills and abilities to work with modern technologies, which significantly expands the possibilities of scientific analysis and generalization.

A study of the works of Ukrainian and foreign scientists on the methodology of public administration science, as well as publications in the field of comparative studies. The intensification of the use of innovative technologies of scientific research is noted, their essence and directions of application are characterized. Some examples of such studies are given.

It is revealed that the methods of comparative studies are actively used in research, which is primarily devoted to the study of foreign experience, comparison of definitions, approaches and mechanisms. Ukraine has developed its own school of archetypes, which accumulates the achievements of various sciences, uses the work of foreign scientists and seeks to expand the methodological field of archetypal research. The possibilities of imagology are still only partially used, but they provide significant additional tools for understanding the image of power.

Keywords: *methodology, science, public and public administration, innovations, comparative studies, archetypes, imagology, Ukraine.*

Received: November 04, 2020

Approved for printing: December 28, 2020

Published: February 26, 2021

Lakhizha M. (2020). Comparative studies, etypics, imagology and innovation in scientific state governance: methodological aspects. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Public Administration*, (13), 45-53. <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2021/13-5/9>